

ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ
ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ & ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Καστοριάς 32Α, 71307 Ηράκλειο

Τηλ: 2810.282248, Fax: 2810.225616

Email: pkpfiraklio@minagric.gr

Τα δελτία αναρτώνται στην ιστοσελίδα του υπουργείου
www.minagric.gr και αποστέλλονται μέσω e-mail σε κάθε
ενδιαφερόμενο με αίτημα στο agrodeltiokriti@gmail.com

Εφαρμόζετε πιστά τις οδηγίες χρήσης των φαρμάκων.
Έτσι προστατεύετε εσείς, ο καταναλωτής και το περιβάλλον.

Ευχές γι α μι α καλή και παραγωγι κή χρονι ά με υγεί α ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΞΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

& Βροχομετρικά Στοιχεία

Δελτίο Νο1

Ίσκα – Ευτυπίωση :

Μεταχρωματισμοί ξύλου

Φωτ. 1. Σύμπλοκο ίσκας

Φωτ.2. Ευτυπίωση

Διαπιστώσεις:

Οι ασθένειες του ξύλου (ίσκα, ευτυπίωση) συμπεριλαμβάνονται στα σοβαρά προβλήματα φυτοπροστασίας του αμπελώνα της Κρήτης (επισήμανση του 41% σε σύνολο 500 συμμετεχόντων, έρευνα 2018). Η δράση τους είναι μακροχρόνια και προκαλεί νέκρωση στα αγγεία του ξύλου με αποτέλεσμα να διακόπτεται η ροή του νερού και των θρεπτικών στοιχείων μέσα στο φυτό. Σταδιακά ή και απότομα, τμήματα του φυτού, ακόμα και ολόκληρα πρέμνα ξεραίνονται. Η παραγωγή μειώνεται συνεχώς όπως και η παραγωγική ζωή του αμπελιού.

Συμπτώματα κατά το κλάδεμα:

Την περίοδο αυτή, σε τομές του κλαδέματος, εμφανίζονται μη φυσιολογικοί μεταχρωματισμοί του ξύλου (Φωτ. 1, 2).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ασθένειες του ξύλου μπορείτε να μεταβείτε στους παρακάτω συνδέσμους:

Για την ίσκα (προκαλείται από σύμπλοκο μυκήτων) [εδώ](#)

Για την ευτυπίωση [εδώ](#)

Αντιμετώπιση:

- Δεν υπάρχουν θεραπευτικά μέτρα.
- Αντιμετωπίζονται κυρίως με προληπτικά και καλλιεργητικά μέτρα που αναλύονται παρακάτω. Τα μέτρα θα πρέπει να εφαρμόζονται διαρκώς τόσο στις μητρικές φυτείες και στα φυτώρια όσο και στους παραγωγικούς αμπελώνες.

Προληπτικά - Καλλιεργητικά μέτρα:

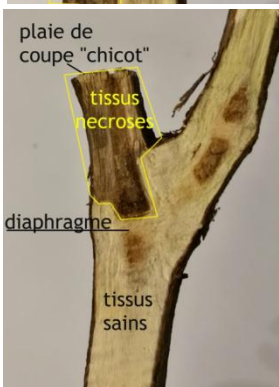
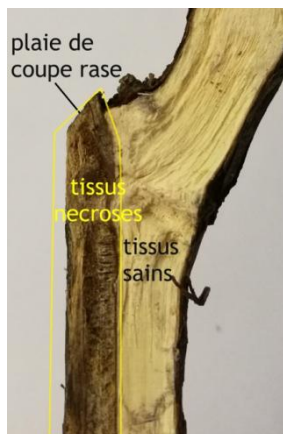
Στοχεύουν στην μείωση των μολυσμάτων και στην προληπτική προστασία των τομών του κλαδέματος από τους μύκητες που προκαλούν ασθένειες του ξύλου.

Δακρύρροια

Μεγάλη κλαδοτομή

Απεικόνιση εξέλιξης του κώνου ξήρανσης (νεκρός ιστός με σκούρο καφέ χρώμα) σε τομή σύρριζα (πάνω) και τομή με τακούνι (κάτω)

Crédits Photos :
Simonit & Sirch,
maîtres tailleurs de vigne
et C. Cholet ISVV

• Χρήση υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού.

Το πολλαπλασιαστικό υλικό πρέπει να είναι απαλλαγμένο από παθογόνα.

• Διπλό κλάδεμα (το 1^ο μέσα στο χειμώνα και το 2^ο αρχές της άνοιξης). Εφαρμογή προκλαδέματος το χειμώνα: οι κληματίδες αφαιρούνται μέχρι ένα μήκος τους (όχι το τελικό) ενώ ταυτόχρονα λύνονται και απομακρύνονται από τα σύρματα. Αυτό επιτρέπει την γρήγορη και εύκολη διαμόρφωση των πρέμνων με το δεύτερο και τελικό κλάδεμα που ακολουθεί τέλη του χειμώνα – αρχές της άνοιξης. Εφαρμόζεται σε ποικιλίες που δέχονται βραχύ κλάδεμα και συνιστάται σε αμπελουργούς με μεγάλη έκταση εκμετάλλευσης.

• Όψιμο κλάδεμα και με ξερό καιρό (τέλος χειμώνα – αρχές άνοιξης). Θεωρείται από τα πιο αποτελεσματικά μέτρα.

Το τελικό κλάδεμα (είτε μονό είτε διπλό) συνιστάται να γίνεται αργά, από τέλη του χειμώνα. Την εποχή εκείνη: οι πληγές επουλώνονται συντομότερα (λόγω αύξησης της θερμοκρασίας), τα αερομεταφερόμενα μολύσματα σταδιακά μειώνονται όπως και οι πιθανότητες μόλυνσης (λόγω μείωσης των βροχοπτώσεων και της σχετικής υγρασίας) ενώ επιπρόσθετα η δακρύρροια εμποδίζει την εγκατάσταση σπορίων των μυκήτων.

• Δημιουργία «τακουνιού» κατά το κλάδεμα.

Η φυσιολογική αντίδραση του αμπελιού στην κλαδοτομή είναι ο σχηματισμός κώνου ξήρανσης, ο οποίος ανάλογα με το μέγεθος της τομής και το σημείο που γίνεται, μπορεί να καταστρέφει τα αγγεία μεταφοράς νερού – θρεπτικών και να συμβάλλει στην εκδήλωση της ίσκας. Συνιστάται να μην γίνονται σύρριζα οι κοπές αλλά να αφήνεται «τακούνι» (δηλαδή 2-3 εκ. από τη βάση του ξύλου που κλαδεύεται), το οποίο αφαιρείται τον επόμενο χειμώνα.

• Προστασία των κλαδοτομών.

Οι μολύνσεις εννοούνται στις πρόσφατες και μεγάλες κλαδοτομές και είναι ιδιαίτερα σοβαρές όταν γίνονται σε τομές που βρίσκονται κοντά στον κορμό. Οι τομές πρέπει να προστατεύονται προληπτικά, το συντομότερο δυνατό. Εγκεκριμένα σκευάσματα για ασθένειες ξύλου : Remedier WVP με δραστική *Trichoderma asperellum*+*gamsii*, Vintec WG με δραστική *Trichoderma atroviride* strain και Tessior SD με δραστική *boscalid* + *pyraclostrobin*.

• Τα προσβεβλημένα ή ύποπτα πρέμνα κλαδεύονται τελευταία και τα εργαλεία απολυμαίνονται τακτικά.

Αποφεύγεται η μετάδοση του μολύσματος με τα εργαλεία.

Η σήμανση των ύποπτων πρέμνων γίνεται με ταινίες ή σπρέι βαφής, την άνοιξη για την εντυπώση και το καλοκαίρι για την ίσκα.

• Απομάκρυνση των υπολειμμάτων του κλαδέματος.

Τα υπολείμματα του κλαδέματος πρέπει να απομακρύνονται και να καταστρέφονται.

• Ανασύσταση – εξυγίανση πρέμνων.

Επιχειρείται για τις ασθένειες ξύλου με αφαίρεση και απομάκρυνση των προσβεβλημένων βραχιόνων μαζί με 10 – 20 εκ. τμήμα υγιούς ιστού, εφόσον η ασθένεια δεν έχει επεκταθεί στον κορμό, διαφορετικά πρέπει να γίνεται εκρίζωση και καταστροφή ολόκληρου του πρέμνου.

Οι παραπάνω πρακτικές είναι πιο αποτελεσματικές όταν εφαρμόζονται συνδυαστικά και από όλους τους αμπελουργούς της περιοχής.

Φόμοψη :

(ασθένεια ξύλου)

Γκριζόλευκες κληματίδες

Διαπιστώσεις:

Τα δυο τελευταία χρόνια (2019 και 2020), οι κλιματικές συνθήκες ευνόησαν τη φόμοψη με αποτέλεσμα να αυξηθούν τα συμπτώματα της ασθένειας στα αμπέλια που προϋπήρχαν τα μολύσματα. Σε αυτά τα αμπέλια διαπιστώνεται αύξηση των προσβεβλημένων κληματιδών.

Συμπτώματα κατά το κλάδεμα:

Οι προσβεβλημένες κληματίδες έχουν γκριζόλευκη όψη με σχισίματα συνήθως προς τη βάση τους και φέρουν πολλά μικρά μαύρα στίγματα (ποκνίδια). Από τα ποκνίδια βγαίνουν σπόρια που, με τις ανοιξιάτικες βροχοπτώσεις, μεταφέρονται σε κοντινές αποστάσεις, μολύνουν νεοεκπυσοσόμενους βλαστούς, οι οποίοι στη συνέχεια και μέχρι το χειμώνα, εξελίσσονται σε γκριζόλευκες, ξερές (κούφες) κληματίδες.

Αντιμετώπιση:

Ο συνδυασμός εφαρμογής καλλιεργητικών μέτρων κατά το κλάδεμα και 1-2 ψεκασμών την άνοιξη με την έκπτυξη της βλάστησης ελέγχουν ικανοποιητικά την ασθένεια.

Την περίοδο αυτή, συνιστώνται μόνο καλλιεργητικά μέτρα δηλαδή να αφαιρούνται οι προσβεβλημένες κληματίδες (γκριζόλευκες, κούφες).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη φόμοψη [εδώ](#)

Διαχείριση της αυτοφυούς βλάστησης των αμπελιών

Μην καταστρέφετε την ξινίθρα, δεν επιβαρύνει το αμπέλι.

Προστατεύει τα εδάφη από τη διάβρωση (κυρίως τα επικλινή), συγκρατεί τα νερά της βροχής, ανταγωνίζεται τα άλλα ζιζάνια και είναι μελισσοκομικό φυτό.

Βροχομετρικά Στοιχεία

Στο νέο υδρολογικό έτος (από την 1^η Σεπτεμβρίου 2020 και μέχρι σήμερα), το συνολικό ύψος των βροχοπτώσεων (Πίν. 1) που καταγράφηκε σε σχέση με τον μέσο όρο ήταν υψηλότερο στα βόρεια και σημαντικά χαμηλότερο στα νότια του νησιού. Τα μεγαλύτερα ποσά σημειώθηκαν τους φθινοπωρινούς μήνες (κυρίως τον Νοέμβριο) και ήταν ιδιαίτερα πλημμυρικά για ορισμένες περιοχές. Αντίθετα, οι πρώτοι μήνες του χειμώνα (Δεκέμβριος, Ιανουάριος) εμφάνισαν σε όλο το νησί ύψη βροχής που είναι χαμηλότερα του κανονικού.

Πίνακας 1. Βροχομετρικά στοιχεία (ύψος σε mm) περιόδου Σεπτεμβρίου 2020-Ιανουαρίου 2021

ΠΕΡΙΟΧΗ Υψόμετρο ΜΗΝΑΣ	ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ 611 μ	ΑΓΙΟΣ ΜΥΡΩΝΑΣ 399 μ	ΑΣΗΜΙ 263 μ	ΤΥΜΠΑΚΙ 22 μ	ΗΡΑΚΛΕΙΟ 69 μ	ΒΟΝΗ 322 μ	ΑΡΧΑΝΕΣ 367 μ	ΒΙΑΝΝΟΣ 587 μ	ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ 800 μ	ΣΗΤΕΙΑ 12 μ	ΡΕΘΥΜΝΟ 39 μ	ΑΓΙΑ 47 μ	ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ 13 μ
Σεπ. 2020	15	27	3	5	39	28	3	4	39	3	42	24	19
Οκτ. 2020	38	61	38	43	112	56	96	73	74	146	155	264	263
Νοέμ. 2020	211	292	87	70	193	294	316	94	660	106	262	194	86
Δεκ. 2020	169	126	96	81	50	105	99	171	170	46	115	125	73
Ιαν. 2021	130	73	44	49	57	60	79	56	110	69	73	95	117
ΣΥΝΟΛΟ	563	579	268	248	451	543	593	398	1053	370	647	702	558

(Στοιχεία Αυτόματων Τηλεμετρικών Μετεωρολογικών Σταθμών Π.Κ.Π.Φ.Π. & Φ.Ε. Ηρακλείου)

Ευχές για μια καλή χρονιά

Ηράκλειο 1 Φεβρουαρίου 2021

Η Προϊσταμένη Τμήματος

Κληρονόμου Ευφροσύνη